

PERIÓDICH SATIRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

F. PI Y MARGALL.

Una honradés sempre pura,
un talent clar y admirable,
una abnegació sens límits
y una ploma incomparable.
Polítich, lletrat, filántrop,
actiu soldat del treball:
aquí teniu una síntesis
de lo qu' es en Pi y Margall.

FANCH Y FERROS.

Tot son desastres.

A l' Habana hi ha hagut un ciclón espantós.

A Andalucía han suferit inundacions tremendas.

Aquí a Barcelona hem tingut una alfombra de fanch tan espessa, que casi ha arribat a taparnos los ulls.

Los bons cristians ja ho diuen: quan Déu dona, dona per tothom.

Lo que hi ha es que a nosaltres lo fanch no 'ns l' ha donat Déu, sinó la prodigiosa incuria del nostre excelentíssim ajuntament.

Aixó de veure 'ls carrers convertits en mars de barro al caure quatre gotas, no es nou.

Al contrari: hi estém ja tan fets, que lo sorprendent no es que hi haja fanch, sinó que jo vingui a queixarme 'n.

Pero la cosa tè la seva explicació.

Que una familia siga bruta y descuydada y tinga 'l pis convertit en un corral, está molt bé y fins a cert punt es disculpable. Aquella familia viu a casa seva, dintre de la seva habitació y fa lo que li acomoda; per xó hi ha llibertat. Hasta aquí no hi ha res que dir.

Pero si aquella familia convida a quatre forasters decents, y 'ls invita a passar uns quants días al seu costat, ¿no es veritat que está en lo deber de fregar lo pis a corre-cuyta, y escombrarho tot, y presentarse als ulls dels forasters ab una mica de condicia?

Donchs apliquin lo quento a la nostra ciutat.

Que en temps normal, quan no més vivim aquí los barcelonins legítims que figurém en lo cens, los carrers de Barcelona fassin llástima de mirar, pot acceptarse ab certa indiferencia. Tots som de la familia, estém ja acostumats al fanch públich desde temps inmemorial y no hem d' anar a fer l'

escrupulós perquè las pastetas municipals durin quinze días més de lo estipulat.

Pero, fills meus, ara no estém en temps normal ni molt menos. Hem fet—ó 'ns hem deixat fer—una Exposició Universal; hem invitat á tots los extranjers perquè donguessin una passada; los hi hem dit que aquí estarán tan bè, que tot serán per ells glórias y comoditats, que Barcelona es una ciutat tan alegre, tan pintoresca, tan neta...

¿Y qué deurán dir ara aquestos bons senyors que han tingut l' amabilitat de venir, quan se vejin las botinas farsidas de fanch? ¿qué pensarán al reparar que las vías més céntricas semblan inmensas platas de crema... de color de fum d' estampa?

Y no 'ls dich res dels pajesos que baixan de per 'munt ab espartenyas, figurantse—¡ignocents!—que aixís caminarán millor pèls empedrats.

¡Ja 'ls ho dirán de missas!

Es á dir; ja 'ls ho han dit.

Los forasters que durant las dugas últimas festas han vingut á Barcelona per divertir-se, creguin que s' han *divertit* de debó.

Desde la matinada del dissapte hasta última hora del diumenje, se pot dir que la pluja no va parar un sol moment.

Los pobres pajesos corrian de l' una part á l' altra com ánimas en pena, sufrint l' aygua del cel y 'l fanch de la terra.

N' hi havia alguns que anavan tan plens de llot, que semblavan figuras de barro... en moviment.

¡Si 'n lleansavan d' exclamacions! ¡si 'n deyan de malas paraúlas!

—Jo 'm creya—exclamava un—que á Barcelona als días de festa no plovia.

—Al menos—replicava un altre,—'ns ho haguessin dit al pujar al tren: llavoras no hauríam vingut.

—Vaja, que en días d' Exposició las plujas haurían de suprimirse.

—O si acás que plogués sense fer fanch.—

La Rambla estava intransitable.

Los carrers més concorreguts semblavan casolas de sopas.

En quan al Ensanxe... ¡oh! No hi ha ploma que ho puga descriure... sense embrutarse de fanch.

Alló no eran carrers, alló no eran passeigs, sinó l' apoteosis de la deixadés, la realisació del somni d' un llimach...

¡Ex!

Ja que l' Ajuntament no hi passa la escombra, passém nosaltres un vel per sobre d' aquesta Babilonia de barro negre.

Ja 'ns hem enfangat prou.

Aném als ferros.

Suposo que 'ls haurán vistos.

Parlo dels ferros que uns quants homes están colocant de arbre á arbre, en tota la extensió de la Rambla del Centro.

La vida es un circuli viciós. Tot torna, tot reappareix. Las costums, las modas, los gustos... en fi, hasta han reaparescut aquells archs de santa memoria que ará fa alguns anys varen fer las nostras delicias durant las festas de la Mercé.

¡Pero que tronats, pobrets! ¡no 'n deuen haver passat pocas de tragerias durant son llarch eclipse!

No n' hi ha un sol que 's presenti dret y conforme. Lo que no t' es un sis t' es un as: lo que no es tort es guerxo.

Aquest imita ab las sèvas ondulacions la complicada eskena del dromedari.

Aquell se recargola en espiral com una serp.

L' altre parodia eb lo seu zig-zag lo tortuós curs d' una centella.

Si en lloch de ser archs de ferro, fossin joves concurrents á la quinta, no 'u serviría ni un.

Tots serían declarats libres... per deformitat física.

Davant del Liceo s' ha montat un arsenal, ahont una brigada fa foras de flaqueza per veure si logra utilizar aquellas venerables ruínas.

Allí pican, allí serran, allí lligan...

Pero 'ls archs se aguantan impertèrrits y no 's volen deixar adressar.

—¡No podém més!—cridan los ferros, resistentse á tornar á ser colocats.

—¡Per forsa!—replican los homes encarregats de la feyna.

—¡Pero si estém estenuats! ¡si ja hem fet la nostra servitut!

—No importa: l' Ajuntament está tronat y no pot fer gastos. Vosaltres l' heu de fer quedar bè. Si no us teniu drets ¡adios festas extraordinarias! Ja podém dir qu' han begut oli. Lo millor paper l' heu de desempenyar vosaltres.—

Los desventurats archs sembla que 's deixan convence y s' avenen á lluhir un altre any: pero l' esperit los enganya, y al estar colocats en los seus respectius pals, fan figa, tremolan y acaban per decantarse cap á la banda que 'ls sembla més cómoda y fácil.

Un inglés—no s' alarmi. senyor arcalde, aquest *inglés* no es dels que vosté 's pensa—un inglés conegut meu que ha vingut á Barcelona per veure la Exposició. s' estava l' altre dia davant del Liceo, contemplant tot embabiecat un dels archs de ferro en qüestió.

—«¿Osté ver este arco que le señalo?»

—Si senyor.

—«¿Sabe osté á qué parecerse mocho?»

—¿A qué?»

—«Pues á esta calle tan tortuosa por la que acabamos de pasar.»—

Volía dir lo carrer de Basea.

A. MARCH.

ÚLTIM RECURS.

Fins are ensenyant ta cara
has guanyat algun diner,
mes com tothom ja repara
que en ta cara no hi tens are
com avans flors de roser,
per veure si més te val,
ballant y fent tercerillas
devant de un públich sensual,
ensenyas las pantorrillas,
y una mica més endalt.

L' ÚLTIM BES.

Quan nostre amor va neixe
un bes me vares dar,
tan dols me va pareixe
que cent te 'n vaig captar.

Avuy en sa agonía,
me has dat un altre bes,
¡no 'm besis més, m' aymía,
per Déu, no 'm besis més!

JOSEPH M.ª CODOLSA.

EXCURSIONS PER L' EXPOSICIÓ.

XIV.

AGRICULTURA.

En aquesta secció no hi faltan màquines, eynas ni productes: no hi faltan sinó animals y pagesos. Los animals per ser exposats; los pagesos per visitar.

Perque es molt trist recórrer aquells recons sense trobarhi una ànima vivent. Un fins hi agafa mitja por. Y vels'hi aquí demostrat com los sobra la rahò als que diuen que aquí á Espanya tenim l' Agricultura mitj abandonada.

Pero no importa: no farém nosaltres com la majoria de la gent. Nos hem proposat seguirho tot, veureho tot, parlar de tot... per lo tan, pit al aygua!

Y á propòsit d' aygua. Si aquesta materia 's dediqués á la política—lo qual, entre paréntessis, seria sumament útil, perque aixís potser faríam net de una vegada—y á la má dels pagesos estigues. l' aygua ocuparia 'ls primers puestos del Estat. ¡Vaya una tendencia á *elevarla!* Davant del palau de la Agricultura, al bell mitj del Passeig de Pujadas, no 's troban més que aparatos destinats á aquest objecte: molins de vent, locomóvils, bombas, cinias, xucladors y catúfols. No 's queixarán los católichs. Si 'l donar beure al qui té set constituheix una de les principals obras de Misericordia, los Srs. *Lluch, Pintó, Soler, Sirera, Trinxé* y altres expositors de màquines y aparatos destinats á regar, tenen dret, quan morin, á que Sant Pere 'ls franqueji de bat á bat las portas de la gloria.

Las màquines elevadoras d' aygua es lo que allí afora predomina. Son ademés dignas de una visita detinguda las instalacions de *Moratona, Gents y Bureau* ab sas prempsas, segadoras y batedoras; de *Ruston, Proctor y C.^a*, de Lóndres ab sas locomóvils y sas notables batedoras y finalment, la de *Albert Ahles* ab sas prempsas, aventadoras garbelladoras, bombas, básculas, destiladoras y aradas.

Si aquests aparatos destinats á sustituhir l' esforços humá per la forsa mecánica se generalisessin entre 'ls cultivadors de la terra, d' altra manera li lluhiria 'l pèl á la Sra. Agricultura.

Entrém al Palau, que á pesar del seu gust semi-oriental, res té que veure ab los Palaus de las mil y una nits. Ocupan lo primer vestibul, flanquejant la porta d' entrada de la primera galeria, una gran instalació de canons de ferro de *Soujol y C.^a* á l' esquerra, canons més útils sempre que 'ls de l' artilleria y una notable colecció de ossos y fòssils de *A. Juille*, de Agen, materias destinadas á la fabricació de abonos.

La primera galeria, la més extensa y la més embrassada, la monopolisan los extrangers.

Ja desde 'l principi veyém que 'l cel no està tan lluny del infern, com diuen. Aixís las lámparas marines de *Paradis* están al costat mateix de las forjas portátiles de *Enfer et ses fils*. Hasta l' objecte qu' exposan correspon al nom dels expositors: Mr. *Paradis* dona llum y Mr. *Infern* fum y flamaradas.

Texier et fils, apart de alguns prempsas notables, presentan una méquina per triturar lo menjar destinat als animals. M s felissos los animals á Fransa, que las personas aquí á Espanya, á ells al menos los ho donan tot mastegat.

Las rateras de Mr. *Martí* son sumament ingeniosas. ¡Lástima que aquest expositor no 's dediqui á la construcció de aparatos análechs pera cassar als ratas que infectan los carrers de las ciutats! Unas rateras que no donguessin lloch á cantar alló de la *Gran-via*:

—«Ay que gracia tiene esta ratonera...»

Y vé 'l Sr. *Lamoureux* (que vol dir l' Enamorat) ab un gran forn. ¡Qué més forn que 'l cor de un Enamorat!

Son l' última paraula en l' art de llaurar la terra, las aradas de *A. Bajal* y las de *B. Miret*, y serán l' encant de las mestressas de casa, amants de la limpieza los bèn combinats aparatos de rentar y fer bugada de *S. Charles*.

La colecció de la Cámara Sindical de màquines agrícolas, vinícolas y hortícolas ab sos filtres y prempsas: las prempsas de *Mabille*, que fent prempsas ha guanyat més medalas que l' altre *Mabille* aplausos ballant lo can-can; las bombas y màquines agrícolas de *A. Senet*, las garbelladoras de *Marot*, las preciosas locomóvils de *Boulet y C.^a*, los perfeccionats aparatos de destilació *D'Épot*, un sistema de fermentació al abrigh del ayre de no recordo quí, y un aparato pera pesar vins sistema *Benévol*, si bè que per moltes personas, la millor manera de pesarlos, consisteix en ferse'ls pujar al cap, ofereixen materia de contemplació y estudi.

¿Y aquella disfressa? ¿Qué per ventura som á Carnestoltas? A veure, llegim: *J. Albran: renovador de la viña*. ¡Ah vatua 'l ret de la Sila! Aixó es un pulverizador per atacar lo mildiu y la filoxera. Pero 'l sulfat de coure no farà may l' efecte de la mateixa disfressa. Presentéu á qualsevol cep per malalt qu' estiga un pagés disfressat de aquest modo y la fi'oxera 's reventará de riure y 'ls serments se caragolarán de riure també, es-

cupint lo mildiu, lo *black-rot* y totas las plagas que tinguin enganxadas.

Continuém l' excursió y femho pèl terme serio. *Bausomes, Sims y Jefferies* exposan màquines de vapor y aradas, *Fafems* de Carcassona, aparatos vitículs; *Paupier*, bàsculas y mesuras; *Bourguet*, rodas y corriolas; *Ronchette*, filtres; *Belton*, un medicament per curar la ronya de las ovellas; *Gautreau*, una locomóvil y una batedora; *Moratona, Genís y Bureau* una gran estufa desinfectant; dos dinamarqueros, presentan l' un, un licor pera pintar formatjes y mantegas, y l' altre un aparato pera treure la llevor de las pinyas, y finalment *Mr. Mayfarth* presenta evaporadors per fruyts, aradas, batedoras, bombas, màquines de vapor y altres objectes.

¡Y ab tantas y tantas cosas com tè dintre aquell local que fins sembla que 'n tè massa, li gosan á dir *May-fart!*

La primera sala paralela al Passeig de Pujadas l' ocupa l' *Institut agrícola catalá de Sant Isidro*. Varias provincias espanyolas han respost á la invitació del Institut, presentant lo bó y millor que produheixen.

Contemplant aquell conjunt de fruyts de la terra 's passa l' estona molt distreta.

Albacete ocupa una gran instalació al mitj de la sala. Allá hi ha esperit, grans, objectes de terrissa, safrá y una colecció de tipos pagesos de aquella provincia, tots ab la payola al cap y calsa curta.

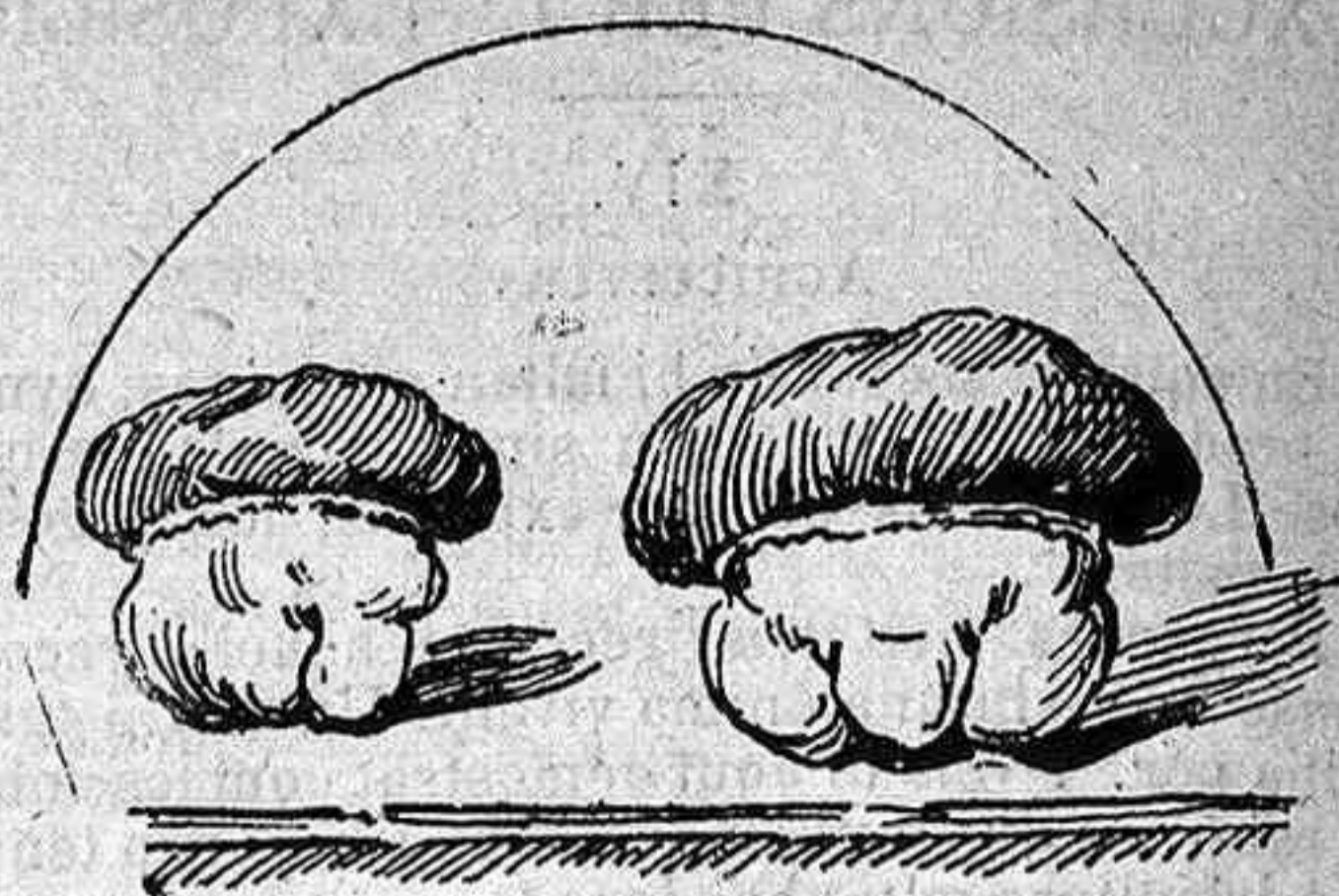
De Málaga hi ha pansas que semblan prunas; de la Gran Canaria, *cochinilla*; de las provincias valencianas cuchs de seda.

Un expositor catalá, *Félix Ferrán*, exposa unas carabassas que semblan caps de carlí.

Un visitant ho deya al passar:

—Vaja, aixó dona gust. Ja 'ls tením amorrats.

En casi totas las instalacions s' hi veuhen feixos de caramuixas de rami, aquest nou producte filamentós, destinat á ser la seda dels pobres.

Com es natural, Girona exposa suros y totas las provincias catalanas grans de totas classes, llegums y tubérculs.

Hi ha un sol expositor que presenta 22 varietats de monjetas y un altre 52 classes distintas de patatas. ¡Quánta patata! Fins n' hi ha de completament negras.

Un nebot qu' espera una bona herencia, deya, al véurelas:

—De aquestas patatas, lo día que 's mori 'l tío me 'n faré un bon tip, en senyal de dol.

Si 'ls camps de blat de moro tinguessen prempsa, *Lo Brusi de las Panotxas*, hauría publicat un suelto per aquest istil:

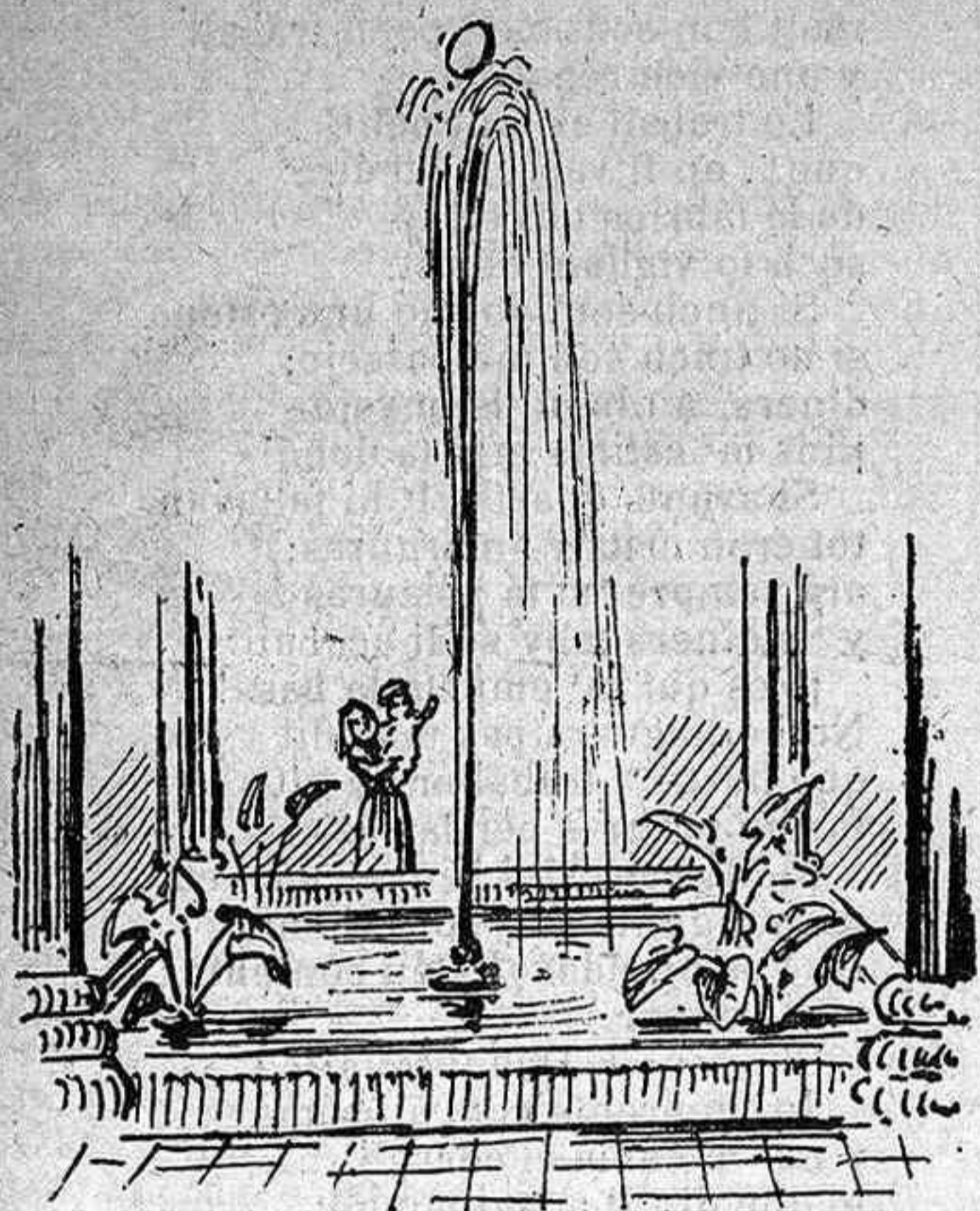

«En la provincia de Huesca un tallo de maíz de propiedad de *D. Juan Agualetes* ha dado á luz cuatro mazorcas unidas por la base. A pesar de la rareza de este fenómeno, la madre y las recién nacidas siguen sin novedad en su importante salud.»

Arribém al vestibul central.

Afora en un pati immediat, una poderosa màquina de vapor sistema *Alexander* treu una mola d' aygua, que ja n' hi hauría prou per rentar los comptes de la Exposició, y al centro del vestibul decorat ab rajoietas de Valencia que semblan mirallets de criada,

hi ha un surtidor molt espés, que va bè quan no s' encalla, y en lo qual no hi falta més que l' ou com balla.

Tambè ha sigut organisa da per l' Institut agrícola català la sala immediata, que comprèn:

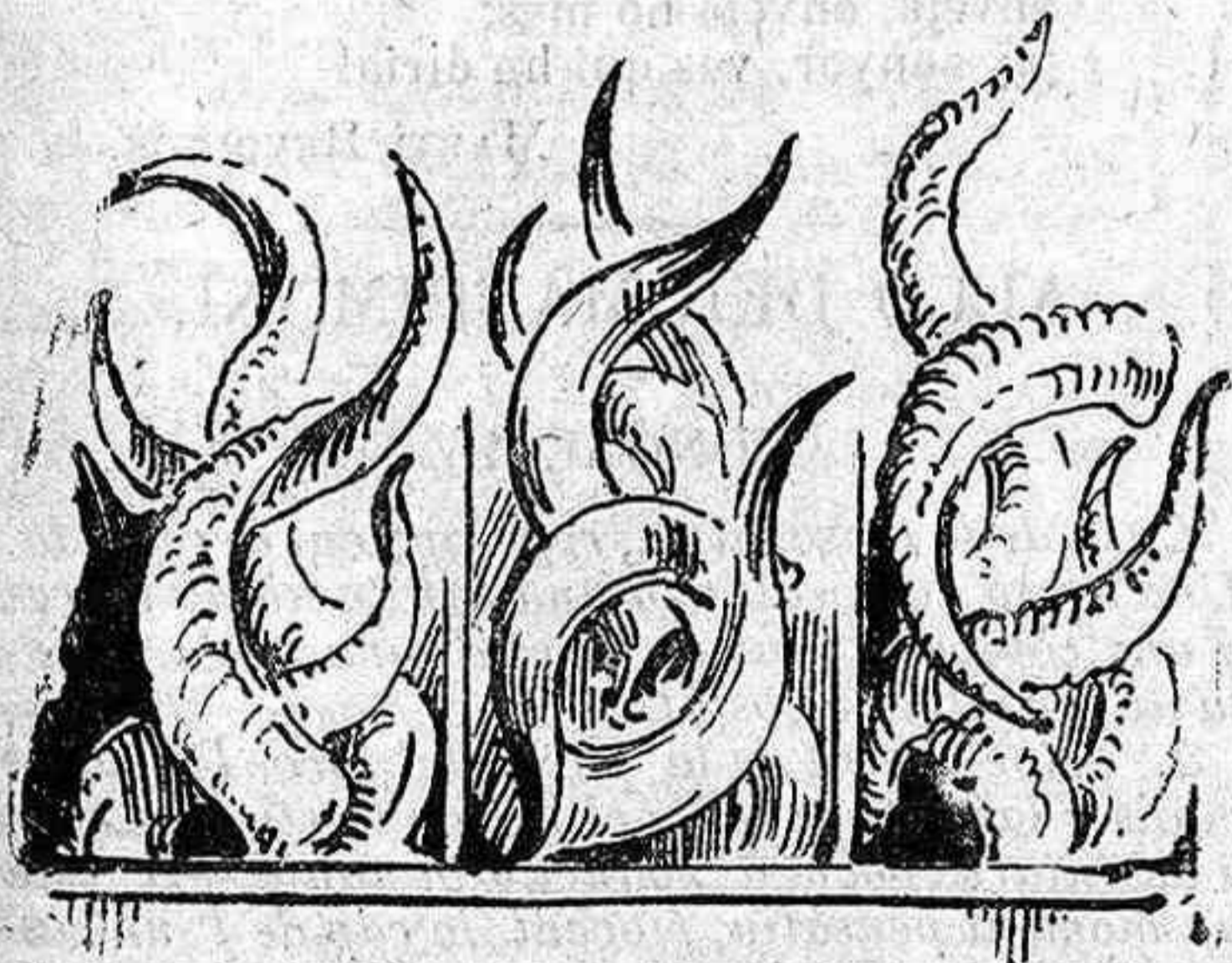
Formatjes, vins, olis, grans y fruyta seca de Mallorca;

Suro de Llagostera;

Espart de Fuente Alamo;

Fustas per fer botada de la provincia de Girona.

Com a productes industrials, s' hi troba 'l zoo-trofes de *Alomar Uriach* qu' es com si diguessem l' oli de fetje de bacallà del caballs y 'ls matxos; unas gabias pera la cria de conills de un tal Sr. *Batllo*, una arada del Sr. *Tubert*, de Campodón, y abonos mecànichs de banya y de casco

de Félix Viura. Y ara que diguin que las banyas no engreixan.

Lo ram d' abonos químichs està representat pèl Sr. *Alesán* y per la companyia de *Fuente Piedra*. Hasta las plantas se civilisan, adquirint costums de bona societat; y aixís com avants menjavan pudent, avuy prefereixen uns abonos cuyts, depurats y sense cap mala olor que las molesti.

Tothom progressa, menos los carlins.

Y en proba, aquí tenen una instalació de carabassas escultóricas, que per medi de uns motllos adquireixen la forma que vulga donárselas. L'

expositor presenta tres caps. Si hi haguès atinat hauria pogut guanyar lo gran diploma de honor

y 'ls aplausos de tot Barcelona. ¡Vès que li costava de fer los retratos dels homes més importants de la ciutat, que aspiran a ser immortals per tots los sigles dels sigles!

Convertits en caps de carabassa, podrian figurar fins al cim de las porras dels agutzils de la casa gran.

Ja casi acabém la feyna.

No 'ns quedan més que un vestibul y dos sale-tas, perque 'l Palau de la Agricultura va estrenyentse gradualment, de manera que si arriban a ferlo una mica més llarch acaba en punta.

En lo vestibul hi ha tubería de *Tomás*.

En la sala que ve a continuació, s' hi troban olis y vins de la provincia de Logroño; llegums y grans de la de Murcia; sigrons y pinyons de Medina del Campo; fustas de Galicia; fosfats de Cáceres... y lo que no podía faltarhi, y que ja extranyava no haverho trobat avants: esperit de patatas...

—¿Alemany?

—Nò, senyors, encare més fort: rus. L' expositor se diu *Strogaroff*

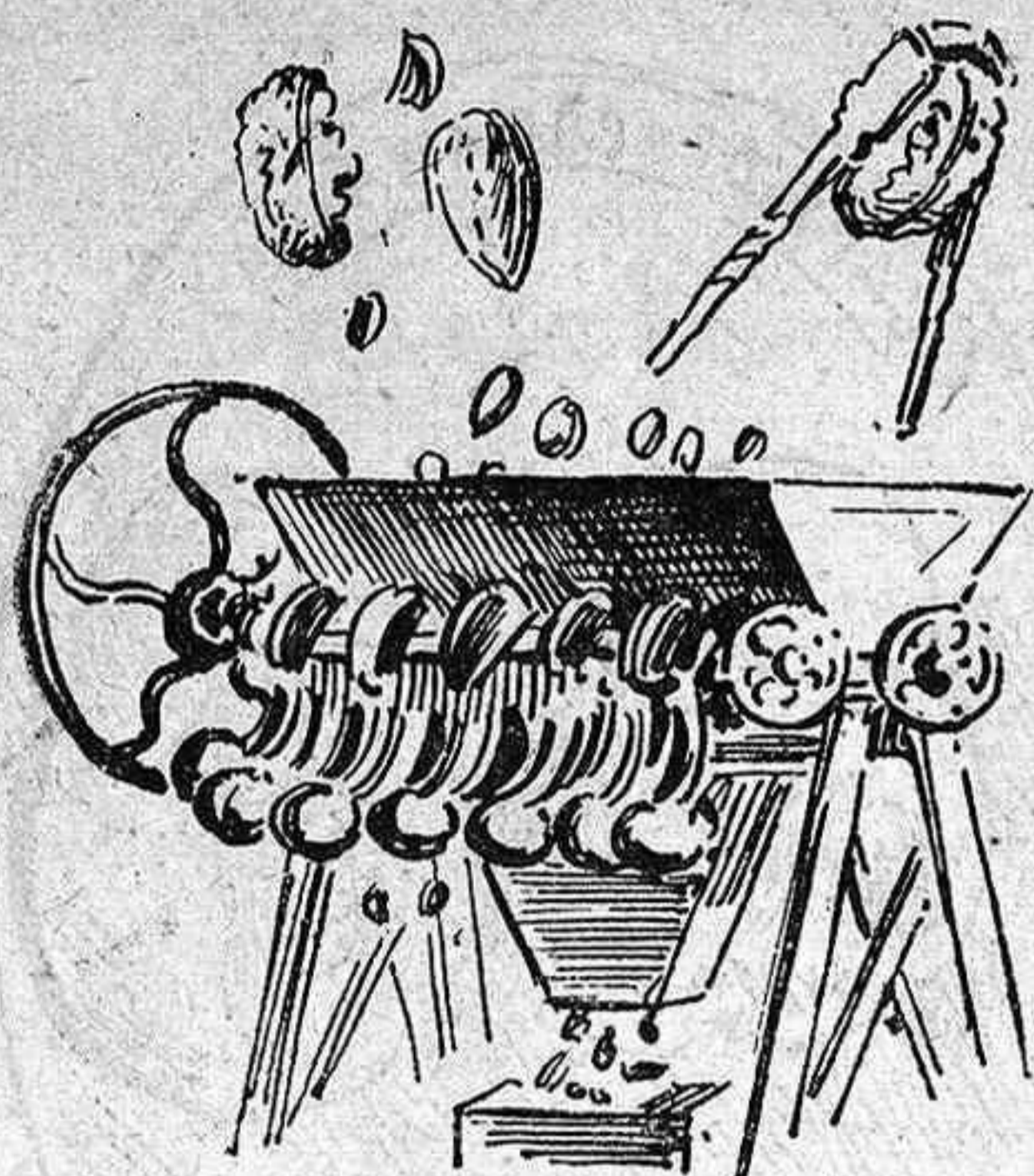
En l' última sala, bastant reduhida, hi ha maquinaria y aparatos de producció nacional.

Sendra, de Vinaroz exposa rodas y prempsas; *Basilio Miret* de Tarragona, expremadoras, bombas y prempsas també; *Valls germans*, una turbina, básculas, bombas y més prempsas; *Roca*, *Simón*, *Oliva y C.^a*, una desgranadora de rahims... y naturalment, prempsas; y *Vicents Bertrán*, per no ser menos que 'ls anteriors, també exposa prempsas.

Y encare dirán qu' Espanya es lo país en que la prempsa està més perseguida.

L' únich constructor que se separa de la tendencia general es lo Sr. *Alcañiz*, de Manresa, que de una cosa tan sencilla com lo antich trenca atmetllas n' ha fet una máquina molt complicada.

Aixó sí, allà tiréulas'hi á sachs y 'n sortiran per-

fectament trencadas, sempre senceras y ab separació perfecta de las esclofollas.

Si totas las cosas d' Espanya fossen atmetllas, la máquina del Sr. Alcañiz l' adquiriria 'l govern y la faria funcionar sense interrupció, quedantse ab totas las atmetllas, y deixant las esclofollas al país.

P. DEL O.

PROTECCIÓ.

Me vaig casá' ab una nena, qu' es lo que un solter desitja; pró 'l quart creixent de la ditxa se 'm vá tornar lluna plena.

Plena, sí, mes no de rosas; d' espinas y de miseria, y en mitj d' aquesta trajeria, res, lo qu' han de ser las cosas.

A un quart pis nos vam mudar y ab un senyor del primé al poch temps compreguí bè que 'ls dos vam simpatisar.

Calculin si es bon subjecte que al saber qu' era marit sempre més m' ha protegit demostrantme un gran afecte.

Jo era un trist treballadó, es á dí trist, trist ó alegre, pró passant la pena negra sens tenir cap diversió.

La dona (encar qu' es morena, es guapa, mal m' está 'l dirho) me digué:

—D. Cassimiro (que així 'l senyó s' anomena) —m' ha dit que t' hi deixis veure perque segons los seus plans vol posarte 'l pá á las mans si es que tú á n'ell vulgas creure.

—¡Ganga! —Vaig dir desseguit: riu ella, y jo movent fressa baixant l' escala depressa cap al primer pis s' ha dit.

Tinguí ab ell una sentada y 'm proposá al cap de vall

molt bon sou, molt poch treball y una vida regalada

Lo treball es tant petit que... en fi vaja 'ls ho dirè: de la fábrica qu' ell tè soch lo vigilant de nit.

Si tinch son, dormo una estona si no tinch son me passejo; diners, á ningú 'ls envejo. ¡fins m' estima més la dona!

Si avants quartos l' hi faltavan tot eran crits y amarguras; ara sempre 'm fá posturas y 'ls diners may se li acaban.

¡Ves quí m' empeta la basa! No ho haguera pas may dit que hasta 'l treballar de nit fos un progrés per la casa.

Molts cops si 'l senyor me veu me pregunta mitj somrihent:

—¿Vos agrada? ¿Estéu content?

—Sí senyor.

—Donchs *vigilèu*.

Jo 'm prenia com á broma y no 'm cabia al cervell lo que diu l' adagi aquell:

«Que no hi ha home sens home».

Mes are veig la rahò puig per la proba 'm convenio y al mateix temps també penso: ¡Quánts n' hi deu haver com jo!

Lo que 'm crema es que 'ls vehins quan jo baixo si murmuran de parlar prompte s' aturan y rihent se fican dins.

Y 'l que mes l' ira 'm remou que pèl cárrech que exerceixo fins diuhen que no serveixo perque *no vigilo prou*.

Y eixa eterna antipatia que 'm tenen, ¿saben lo qu' es? enveja, enveja no més; ¡ay senyor, ves quí ho diria!

MARTÍ REVOLTÓS.

ALLO DEL MATRIMONI.

MONÓLECH.

Casa de la clase mitja, regularment arreglada. Una xicra de xocolate y una safata ab pá torrat y una copa d' aygua damunt d' una taula. Porta al foro y á un costat.

L' actor venint de la porta del foro. Plega las mans y las aixeca en actitud de llástima, anant á assentarse poch á poquet á la taula.—S' está un moment pensatiu, movent lo cap de l' un costat al altre.—Per fi, diu:

—¡Mal negoci! ¡mal negoci! Vetaquí un home que tothom li deya:—*no ho fassis! ¡tente compte!*...—Y en efecte, no 'n va fer cas. Va casarse... y ara tot son esbufechs... ¡Mare de Deu! ¡que ningú vulgui creure als que li volen bè!... Vaja, preném lo xocolate, que no 'n treurém res d' encaparrarnos.

(Pren la torrada, la trenca, torna á posarse pensatiu y mirant lo tros que tè á la mà, diu:)

—Ves, ara 'm recordo de la comparació que jo li feya. L' amor del solter, es xocolate ab melindros; l' amor del casat, xocolate ab torrada... Jo la prenc ab torrada.

(Torna à girarse cap à la taula y suca la torrada; mes avants de pèndrela, diu.)

—Y veliaquí. Diu qu' ell s' hi jugaria qualsevol cosa que ella... ¡vaja! que d' alló, que li fregeix Jo no ho crech, perque quan es veritat, lo marit no se 'n adona. Es lo síntoma infalible... Y lo pitjor de tot es lo remey qu' ell hi troba. Lo divorci. ¡Vaya un remey! Vetaquí un home que tè una desgracia, tal volta imaginaria, y que en tot cas ningú 'n sab res, y ell per adobarho ho fa cridar pèl nunci... ¡Pobre xicot! ¡tan trempat qu' era!... ¡Massa! Potser ara las paga totes plegadas. Alló que diuhen de la mà de Deu.

(Petita pausa.)

Vaja, la mèva. Lo matrimoni es un assumpto de mil diantres. De portas en fora tot son flors y violas; pero un cop dintre... Jo dich que aixó del matrimoni ve à ser l' ajuntament de dos pessas que may cavalcan, perque per tot arreu veig lo mateix. Aném examinant. Quan l' un tira d' assí, sempre passa que llavors l' altre no amolla de allá. De l' un cantò diuhen: ¡Olla! y del altre cridan: ¡Oxque! fins y à tan que à copia d' estiragassadas la corda 's trenca. Si no ho fa, es que l' home es un calsassas, ó un tranquil com jo, que no vull amohinar-me.

(Menja una sucada.)

Jo ja ho veig: tota la vida es cosa llarga. ¡Ves qui 'n respon de tota la vida! Si jo hagués nascut dona... ¡Jesús, María, Joseph! Conech que ab lo sangro que Deu m' ha donat, que no puch veure patir à ningú, hauria sigut una dona molt criticada.

Després, que la deu empipar molt à la dona aqueixa tranquilitat del marit que sempre 's creu fora de perill. Tots fem la bèstiesa de dir: — ¡Veji si n' estich segur jo de la de casa! Quan ho sento, sempre 'm venen ganas de respondre: — ¡Y qué ha d' estar vostè, sant cristià! Si jo fos de la dona, diria: — ¡Ah! ¿N' estás segur? Ara ho veuràs. Y creyeume que riuriam.

(Pren un' altra sucada.)

Aixó, sens contar que nosaltres també 'ns ho perdém, perque ¡vaja! de vegadas es un escándol. L' home corrent la tuna y la dona à casa cuydant la brivalla, si 'n tè, ó sinó cassant moscas darrera dels vidres.. Y l' animal s' afigura que ella no barrina quan está sola y que no hi ha ningú que li diga que li fa goig.

(Petita pausa)

La veritat. Massa celos son amohinosos. Pero, aixís, un xiquet de celos va bè. perque son un tribut pagat à las qualitats de la dona. Es com dirli: — No ho extranyis que visca escamat. Jo t' estimo perque ets tan repitera. y 'ls altres també hi veuhen. Un marit que 's creu segur de son tresor es l' home més fastigós del mon, perque 's creu valer més que tothom. No tenir celos de una dona, no tenirne may gens ni mica, es despreciarla... O suposar que no es dona, que no tè cap flaqueza humana, que es una santa. Lo que, matrimonialment parlant, tampoch es ferli un gran favor, perque un marit així 's moriria badallant.

(Tornant à la xicra.)

Jo prou penso y repenso; mes no 'n puch sortir. Aixó del matrimoni es un assumpto que no puch trobarli 'l desllorigador. Recordo que quan era jove, anarem ab lo pare à visitar à uns vehins que ja portavan tres anys de casats y al veure ns van dirnos: — Entrin, entrin; nosaltres ray: ja fa temps que 'ns ho hem dit tot. ¡Tot! Al ó 'm va fer esgarrifar. Al sortir vaig preguntar: — Digueu, pare, ¿cóm ho fan dos casats quan ja s' ho han

dit tot? Y 'l pare va respondre, tocant l' ase: — S' ho tornan à dir.

¡Vaya una ganga! Desde aquell día, 'l parlar del matrimoni 'm feya pell de gallina. Donchs bè t' has casat, poden dirme. Ja veurán, tothom tè una hora tonta. Una hora en que se li fica à la clepsa 'l pensament estrambótich de tenir dona, es dir, tota una dona per ell sol. Res, la falta d' experiència. Després un hom ja ho veu que n' hi ha un tip; pero la sogra ja li ha dit: — Per tot te deixó.

Y la veritat es que no 'l deixan à sol ni à sombra. Lo que teniu, lo que feu, lo que penséu, 'l cóm y 'l perquè, tot han de saberho y comentarlo, y com si no n' hi hagués prou ab aquest espionatge de tot lo día, la dona dorm al vostre costat per sentirvos si somiéu alt.

¿Voleu saber lo que ella fa y pensa? Tothom se us tirarà à sobre per tirano. ¿Qué no ho conta al senyor rector, ella? Vos no n' haveu de fer res de 'l que ella pensa

Jo de vegadas també ho dich. Hi ha cosas que més vál no saberlas, encara que 'l rector al veurem passar, pensi: — ¡Pobre Lássaro!

Ells si que son sabis, que no 's volen casar y fins s' ho prohibeixen com un pecat. Diu que ho fan per continencia. ¡Prou! Com si jo tingués per

RETIRADA DEL ISTIU.

— ¡Aquest any si que m' hi ben lluhit! No hi venut vanos, ni quita-sols, ni espanta-moscas, ni tapa-rabos... ¡Jo crech que de mica en mica acabarán per suprimirme...!

pecat menjar bacallá. Y, creyeume. Lo llus, menjat cada dia, al cap d' un mes ja fa l' efecte de bacallá ab pansas y pinyons.

Ellas aviat se 'n cansan del llus, y jo no coneix cap marit que no sia llus per la seva dona al cap d' un any de matrimoni. Ja 'n pot ser de viu, que no li val.

(Pren de la xicra una sucada; mes de prompte 's posa cavilós y torna á deixarla, dihent:)

¡Y bè! ¿Qué s' ha de fer llavors, si la cosa dura y passant enys un hom pert la paciència?... Ja veurán. Lo matrimoni es una gran cosa. Tan gran, que pesa quissaplo. Pero es com un llibre que 'l llegeixen dos y cadascú á la seva moda. Quan aquest mestre que se 'n acaba d' anar era solter, deya que 'l divorci era la fe d' erradas del matrimoni...

¡Bo! Ja 'm crida. (Escoltant.) Ja sento:—¡Ton! ¿que no 'm sents? ¡Oh! y que té mal geni. Ningú ho diria.

Donchs, com anavam dihent, l' home té de tenir caràcter, molt caràcter, y no deu deixarse imposar, perque ell es lo cap de casa. . (Escolta.)

¡Ay, ay, ay! Ja torna é cridar Ja 'm pregunta si faig 'l ximple. Me sembla que ja l' he prés aquest xocolate...

¡Vaya! Ja está fresch l' home quo no té tessón. ¡No 'n fa poch de papers ridículs! La dona 'l fa ballar com un virolet.

(Escolta.) ¡Ja hi vaig, dona, ja hi vaig! No t' enfadis... ¡Ay mare de D-uh! Diu que vè. . No vinguis, dona, no vinguis... ¡Quín sarau s' armarial...

Aquí tenen la mèva opinió. Caràcter, caràcter y molt caràcter, ó sinó fora... No so partidari del escándol; pero primer divorciarse, que no pas...

(Escoltant.) Sí, dona, sí, ja vinch. Vaja, hi tindré d' anar perque no hi hagi un desgabell. Res, algo s' ha de fer per la pau de casa.

(Se 'n va per la porta del costat.)

J. COROLEU.

DESENGANY.

Lo dia que jo 'm mori,
li deya mitj plorant,
dígam, videta mèva,
¿qu' es lo que tú dirás?

Quan sentis las campanas
á morts per mí tocar
y 'm cantin las absoltas
llavoras: ¿qué dirás?

Y al contemplar la tomba
hont estaré enterrat
y pensis quán t' aymava,
¡oh aymía! ¿qué dirás?

Y d' aquesta manera
ella 'm va contestar:
—Quan senti las campanas
á mort per tú brandar,
y al contemplar la tomba
hont enterrat serás,
exclamaré allavoras...
Dèu l' hagi perdonat.

SAMUEL NUÑEZ BEY.

Senmana de plujas, senmana de negoci pèls teatros.

Si 'l dissapte y 'l diumenje últims lo cel hagués sigut riu y-taulelista, á la Exposició no s' haurían entés de gent y 'ls teatros s' haurían fastidiat de mala manera.

Pero va ser al revés, y 'ls bons barcelonins y 'ls forasters que aquells dias abundavan, no van ren tenir altre remey que deixar corre la Exposició per un altre dia y tancarse dintre de qualsevol teatro, so pena d' enfangarse fins al cim dels cabells y tornarse'n á casa fets una desgracia.

Lo resultat va ser que las quatre funcions dels dos últims dias de festa van ser en tots los teatros quatre llenos d' aquells que forman época... y posan als empressaris més alegres que unas Pasquas.

Convensuts de que l' istiu va de *capa caida* y preveyent que en lo que falta del mes Barcelona s' omplirà de visitants, los demés teatros s' han apressurat á treure la pols de las butacas, disposantse á inaugurar la campanya de tardor.

Demá dissapte se n' obran tres:

Lo *Principal*, ahont continuará la companyia de la Maria Tubau representant las millors obras del seu repertori y estrenant una pila de novedats, entre las quals figurará la gran revista *España*, escrita pel senyor Palencia.

També s' obra 'l *Teatro Romea*, ab la companyia catalana del any passat, reforsada ab artistas de tanta valia com la senyora Monner.

Per últim lo *Liceo*, que no vol ser menos que 'ls seus antichs companys, també inaugura demá la temporada teatral ab una serie de representacions de *La redoma encantada*, obra de gran aparato, pera la qual sembla que 'l senyor Soler y Rovirosa ha refet todas las decoracions.

Ja veuhem, pues, que aviat no podrém queixarnos per falta de distraccions y que 'ls que vulguin anar al teatro no tindrán que fer altra cosa que escullir, perque n' hi haurá per tots los gustos y casi bè per tots los carrers.

Enterats ja de tot lo que 's prepara en los teatros avuy tancats, aném á donar un vistasso als que fins ara hem tingut oberts.

ESPANYOL.

Fa tres ó quatre senmanas que comensém aquesta revista parlant d' un benefici en l' *Espanyol*.

Pues per no perdre la costum avuy farém lo mateix.

Dilluns passat benefici de las senyoras Ciotti, mare é *figlia*.

Sospito que aquestas dugas artistas quan se 'n vajan d' Espanya haurán de tornar á apendre l' italiá.

¡Las haguessen vistas ab quín brillo van desempallegarse dels seus papers en la *Niña Panchal*!

Un foraster que havia anat al teatro creyentse que veuria una companyia italiana, deya al acaharse la funció:

—Vaja, aquestos cómichs serán tan italians com vulguin; pero jo 'ls he entés com si enraho-nessin en espanyol.—

A LA MEMORIA DE RAFEL CALVO. (*Dibuix de R. Miró*)

Per més que la Escena 't plori
son dol no 's podrà calmá:
has deixat un vuyt en ella
que may, may m' s s' omplirà.

Demá dissapte 's posa definitivament en escena la sarsuela *Los sobrinos del capitán Grant*.

Diuen que l' han estudiada ab un carinyo especialíssim y que tractan de representarla en *madrilenyo* legítim y veritable.

TÍVOLI.

L' eco del éxit dels *Hugonots* encara no s' ha extingit.

En cada nova representació ha tornat á veures lo teatro plé y 'l públich ha tornat á aplaudir als artistes ab lo mateix entusiasme que 'l día del estreno.

La empresa procura donar gran varietat als espectacles y casi no hi ha día que no cambihi d' ópera.

Dissapte va representarse l' *Ernani* ab molts aplausos per tots, especialment per en Perez Cabrero que va veures obligat á pujar á las taulas pera rebre la ovació del públich.

CALVO-VICO.

Tres roses en un pomell, comedia valenciana estrenada últimament en aquest teatro, no es nova. Fa molts anys, en l' antich teatro de la *Zarzuela*—que per un quan temps se titulá *Jardines del Túria*—varem véurela representada per una companyia per l' istil de la que ara actúa en *Calvo-Vico*.

Llavoras va agradarnos, tan per lo simpátich del argument y per la delicadesa ab que está escrita com per la acertada pintura dels tipos qu' en ella 's presentan.

Avuy confirmém aquella opinió y per completarla tributém un aplauso á la companyia del senyor Llorens pel talent ab que l' ha representada.

NOVEDATS.

—¿Qué? ¿*Excelsior*?

—¡Y pues! ¿Qué vol que fassin? Ben tonto sería l' empresari de retirarlo, tenint tanta gent com vol y veient que 'l ball cada día sembla que s' acabi d' estrenar.

—Pero ¿no fan res més que aixó?

—Ja veurá: primer se posa en escena una pessa catalana, pels pòchs artistes que quedan de la companyia Tutau.

—¿Y despres?

—Després se representa un ballet titulat l' *Extassi de carnavales*, en que hi prenen part una pila de nenas y la *senyoreta* Perez Cabrero, que á pesar dels seus sis anys canta unas *peteneras* que no hi ha mes que demanar.

—¿Y luego?

—Per fi ve l' *Excelsior* ab las sèvas decoracions, la sèva mímica y 'ls seus quatre cents parells de pantorrillas, entre homes y donas. ¿Está entèrat?

—Completa y *excelsiòricament*.

CATALUNYA.

Ja no hi tenim en Valero. Després d' haver aprofitat guapament las dugas derreras festas per fer dos plens, lo teatro va tancar las portas.

Pero no ho estarán gayre temps. Demá tornan á obrirse ab una companyia de sarsuela de la qual forma part lo simpátich y popular Colomé.

Las obras escullidas pera la inauguració son *Cádiz* y 'l *Ki-ki-ri-ki*.

CIRCO EQUESTRE.

Ab las *Glorias españolas* y uns quants pallassos traviesos, lo públich hi passa 'l rato y l' empresari fa pesos.

Qu' es com si diguessim que al *Circo* tot marxa vent en popa.

Y no haventhi mès que dir, punt, la firma y á dormir.

N. N. N.

EPÍGRAMAS.

Déu anys fa que dius qu' es maca la teva promesa Paca y es molt cert, amic Cardona; com que ja 's va fentjamoná, la pobra 's passa y 's maca.

—La Claretá té la cara com un sol. . ¡y quína pell!
—¿Qué no li agrada la Clara?
—M' agrada més lo robell.

Venia de fer bugada la Dolores l' altre día y ab lo cove no podía puig la roba era mullada; y havent d' extendre al terrat la pobra 'n tenia un tip; pero pujava en Felip, qu' es un jove molt trempat, y ab una rialla aguda, veient cansada á la Lola, li digué:—Si no pot sola jo li donaré una ajuda.

Ab una que 's diu Teresa un músich s' ha de casar, y per probar sa destresa cada vespre sol tocar al davant de sa promesa.

P. TALLADAS.

¡Al últim!

L' ajuntament s' ha dignat fernos coneixe 'l programa de las grans festas que prepara, y que durarán desde 'l 23 d' aquest mes fins al 23 del que vè.

—De teca n' hi ha molta. Batallas de flors, concursos corals, balls de noys, carreras de caballs, regatas, gran cabalgata en honor á Colón, inauguració del monument á Clavé, festas marítimes, festivals... en fi una nova edició de las *Mil y una noches*, impresa en un sol full de paper.

—¡Pero vol dir que ho farán tot aixó!

—¡Ah! No 's pot dir res L' arcalde ho ha promés ab tota solemnitat; pero també podría ser que ab la mateixa solemnitat se menjès mitj programa.

¡De pitjors n' hem vist!

Lo congrès espiritista ha celebrat las sèvas sessions en una sala de ball.

A pesar d' aixó, molts dels discursos que allí 's van pronunciar, revestían un caràcter místich molt marcat.

¡Ja veuen si está cap girat lo món!

A DOTZE ANYS.

—No comprends per quin concepte sempre m' han d' acompanyar...
Si ara jo trobès a n' ell
¿cóm m' hi podria aturar?

Los capellans del Nort converteixen las iglesias en clubs.

En cambi 'ls espiritistas de Barcelona fan servir las salas de ball per iglesias.

¡Alabat sigá Déu!

Hem rebut y entregat á la «Comissió executiva» de la medalla que 's regalará á D. Frederich Soler commemorant lo premi concedit per la Academia Espanyola, las següents cantitats:

- D. Ramon Codina Lánglin. . . 10'00 ptas.
- » Miquel Draper Batllori (de San Celoni). 7'50 »
- » Joseph Santigosa Tresserras (de San Celoni) 7'50 »
- » Francisco Soler y Rovirosa. 5 »
- » Joaquín Mombrú. 2 »

Ademès hem entregat á dita comissió nota de las següents personas que s' han suscrit per igual objecte:

- D. Joseph Juan Cabot. 50 ptas.
- » Severino Fernández. 1 »
- D.ª Dolores Moncerdá de Maciá. 10 »

Ab motiu de haver tingut de anticipar un dia la publicació del número passat, lo teniam ja en premsa, quan vingué á sorprendre 'ns la trista noticia de la mort del aplaudit actor Rafael Calvo, ocorreguda en Cádiz.

No eram fanátichs de aquest actor—bè ho saben nostres lectors habituals—perque no podém

serho de l' ampulosa escola lirica castellana tan propensa á sacrificar las puras emocions de la veritat á la brillantés espurnejadora de la fantasia, pero aixís y tot sentím com qui més puga deplorarla, la mort de un artista, enamorat del seu art, ocorreguda en la flor de l' edat y en l' esplendor de sos triunfos escénichs.

Los admiradors, qu' eran moltíssims á Barcelona, y no pochs en lo resto d' Espanya y América, tardarán molt temps á trobar un altre actor, que puga omplir lo vuit, qu' en aquest género del art dramátich, ha deixat lo desventurat Rafael Calvo.

S' están espolsant á tota pressa los fanals que anys endarrera van servir per anunciar las festas de la Mercé.

Los mateixos fanals anunciarán ara las mateixas festas.

Y ara 'ls forasters que 'ls vegin,
ja sigan ó no espanyols,
dirán tots que Barcelona
es la terra dels farols.

¡Cuydado que m' ha fet riure *El Diario de Cataluña*

Estant á punt de morir lo fuster de un barco de guerra nort-americá, y sent com era católich, demaná 'ls ausilis espirituals, á qual efecte enviaren á buscar á dos pares jesuitas que saben l' inglés perque anessin á confessarlo.

Y 'l diari carlí s' admira de que aquells dos jesuitas fossen objecte de las més distingidas atencions per part de la tripulació del barco, protestant en sa inmensa majoria, y republicana per anyadidura.

Compreném l' admiració de *El Diario de Cataluña*.

Los republicans y 'ls protestants procedeixen de aquesta manera per dos rahons poderosas.

Primera: perque son tolerants.

Segona: perque son ben educats.

Si en lloch de ser protestants y republicans, fossin católichs y carlins y se 'l morís á bordo un

DUGAS AMIGAS.

Son simpáticas y amables;
son de carácter després...
en fi, per dirho més prompte,
son... lo que vulguin vostés.

FORASTERS.

—Bè .. ¿qué 't sembla Barcelona?
—Veurás, ¿vols que 't sigui franch?
Quan fa sol, hi ha massa pols
y quan plou, hi ha massa fanch.

individuo protestant, de segur qu' en lloch de procurarli 'ls consols de la sèva religió, lo primer que farien, seria buscar un capellá que tractés de convertirlo.

Perque la sèva tendència sempre es la mateixa. Com si 'l seu cel fòs un siti ahont hi fa un fret que pela, buscan sempre estarhi estrets.

Misteris de la naturalesa:

«Un vehí de Pamplona va fer covar uns ous de guatlla per uns gatets recen-nascuts, y las guatllas van neixer ab tota felicitat.»

Y ara si no ho volen creure, pensin que 'l diari ho porta.

Y ademès no olvidin que 'ls ous eran de guatlla.

Si 'l fet haguès ocorregut á Fransa, 'ls ous tal vegada haurian sigut de ànech.

O com diuhen ells: de *canard*.

Una vegada un confessor va preguntar al hereu de una casa de pagés molt acomodada:

—¿Ja santifica las festas?

Y l' hereu va respondre:

—No l' entech prou bè. ¿Qué vol dir santificar las festas?

—Si 'ls días de festa treballa.

—Ah... vamos. Donchs sábiga per la sèva satisfacció que no sols santifico las festas, sinó hasta 'ls días de feyna... porque, mal m' está 'l dirho, puch y visch de renda.

Ja tenim á n' en Succi á Barcelona; Succi lo célebre dejunador italiá que 's proposa passar trenta días seguits sense pendre més que aygua.

Pero ara han descutert los periódichs que 'ls dejunis del tal Succi son com diuhen los castellans *tortas y pan pintado* comparats ab los de una pobra dona de Pontevedra, la qual fa deu anys, segons diuhen, que no menja ni bèu.

Davant de un tal exemplar, que proba la bona

disposició dels espanyols á viure del ayre del cel, no podrà menos d' exclamar en Succi:

—¿Quina barra!

S' enten: barra negativa.

Los metjes germans Suñer y Capdevila, tan coneguts en lo món de la política, acaban d' establirse en aquesta capital—Ronda Universitat, 30, baixos—dedicantse especialment al tractament de las malalties del pit.

Fins ara havían merescut bè de la humanitat pèls seus treballs contra l' oscuratisme; desde ara 'l mereixerán també per la campanya que van á empendre contra la malaltia més terrible que 's coneix, la horrible tísiss.

Escolti, senyor Administrador de correus: ¿Podria averiguarse per qué un ciudadá de Vallgorguina no reb may LA ESQUELLA, á pesar de que fa set ó vuyt senmanas que se li envía ab tota regularitat?

Veji si dona un cop de má en aquest assumpto y 'ns evita 'l disgust d' haver de produhir queixas de certa naturalesa.

Si no fòs fusionista, 'l ministre de Foment seria un gran home en tota la extensió de la paraula.

Ara está preparant varias disposicions en defensa de la propietat literaria, ab las quals será impossible defraudar los drets de representació als autors dramátichs, que no sembla sinó que han d' escriure únicament perque certs empresariets se converteixin en timadors de la propietat agena.

¿Endavant! Si segueix per aquest camí, al ministre de Foment no li faltará may l' aplauso públich.

Quan menos, lo dels autors dramátichs.

Capítol de noticias:

Han arribat á Barcelona ab lo propòsit de visitar la Exposició, nostres distingits amichs los germans don Salvador Branchart, canonje de la catedral de Granada, y don Rafel, catedràtich de la facultat de medicina d' aquella capital.

Celebrarém que 'ls sigui grata la sèva estancia en la ciutat dels condes, ahont ningú pot olvidar los serveys que dits senyors prestaren á la comisió de la prensa barcelonina que fou enviada á Andalusía ab motiu dels espantosos terremotos d' ara fa alguns anys.

∴ Ha sigut nombrat delegat de la associació de cassa y pesca á Torredenbarra (Tarragona), don Antoni Montané y Mas.

Me sembla que 'ls aficionats á toros ja deuen comensar á brincar de satisfacció.

La cosa no es per menos.

Figúrinse que 's preparan dugas grans corridas pèls días 23 y 24, á rahò de *vuyt* toros cada tarde, ab animals procedents de las ganaderias Carriquiri, Miura y Aleas.

Y ara anyadeixin á tot aixó que 'ls matadors serán *Frascuolo, Cara-Ancha, Mazzantini y Espartero*.

Magnífich, senyor Piera: lo programa es de primera.

La comisió de festeigs públichs, sens dupte

per no trencarse 'l cap pensant coses noves, ha resolt colocar en la Rambla los célebres archs de ferro y 'ls globets tradicionals.

Tot aixó está molt be: no t'è més que un inconvenient.

Segons los que poden saberho, aquestos archs y aquestos globets s' han passejat per varios pobles de Catalunya y han servit en algunas festas majors.

Si aixó es veritat, ¿saben á qué 'ns exposém?

Pues á que qualsevol pajés dels que baixarán á Barcelona conegui aquestos trastos, y digui ab tota la boca:

—¡Caratsus! ¿Per aixó 'ns han fet venir aquí? ¿Si tots aquests ponts y aquests fanals ja 'ls havia vistos al Pla de Cabra! ¡Vaya una enganyifa!—

Dugas mestras de Málaga, vevent que ab lo colégi que havían establert no podían guanyarse la vida, han penjat los hàbits y se 'n han anat á un café flamench, ahont fan las delicias del públich com á *cantaoras* y *baïlaoras*.

Ja 's coneix que Málaga es la patria de 'n Cánovas, lo mónstruo modern.

No s' hi veuhen més que *monstruositats*.

Un periódich de tendencias religiosas crida l' atenció dels seus lectors sobre un Pare Antonino que assegura pertanyer á l' ordre de Pares Paternianinos, y que t'è tan ell de paternianino com jo de bisbe.

Lo tal Pare Antonino enrahona com una calandria y t'è maneras molt distingidas, y ab l' excusa de que t'è l' encàrrech de fundar un convent de la seva ordre en la Provincia de Tarragona, dona cada timo que canta 'l credo.

Y lo mes trist es que valentse de una llicencia falsa, hasta va per las iglesias y diu missa.

Per lo tan, visquin previnguts, y jojo ab lo Pare Antonino!

Lo qu' es á mí no m' enganyará.

Per la sencilla rahò de que al veure una sotana, giro de cantonada.

Y á una missa falsa, sent encare que inconscientment, cómplice ó encubridor de un delicté sacrílech, no hi assistiré tampoch, per la rahò també sencilla y poderosa de que quan me trobo al davant de una iglesia, passo de llarch.

Dissapte ja 's tornava á calar foch á la Exposició.

Res: lo tinglado de una de las naus tenia ganas de fumar, va demanar foch á un fil eléctrich, lo fil eléctrich va donarn' hi y ja la tenim armada.

Afortunadament las bombas van serhi amaten-tas, y 'l perill va conjurarse.

Y ara diguin de qué serveixen las goteras, si en un cas de foch no s' utilisan.

Haventse acabat lo congrés de juriconsults y 'l d' esperitistas, ha comensat lo de metjes y apotecaris.

Després se 'n celebrará un de economistas.

—¿Y vosté, D. Ignasi, preguntavan á un regidor molt conegut, cóm es que no assisteix á cap de aquests congressos?

—Jo 'm reservo per quan se celebri 'l mèu.

—¿Y quín es lo Congrés de vosté?

—Lo dels arrossaires.

Llegit á la porta de una planxadora:

Se plancha con ilustración.

Es lo qu' ella dirá:

—Díguinli ilustració, díguinli llustre, lo mateix t'è.

A Spá (Bélgica) s' ha donat per primera vegada una corrida de toros que ha produhit inmens entusiasme.

¿Veuhen cóm la civilisació espanyola 's desborda, inundant de ditxa als pobles civilisats?

Desd' ara la ciutat de Spá, serà una vinya pèls *spasas*.

Fa tres ó quatre senmanas varem parlar de un mano nort-americá que s' havia anat casant ab vintitrés donas.

Donchs ara, com si l' amor á freqüentar los sants sacraments no 's desarrollés sinó en aquella ditxosa terra dels *yankees* s' ha descubert una dona que tenia catorse marits.

La tal dona enamorava á un home, sempre que fos rich, s' hi casava, donava una sangria al seu capital y tocava pirandó ab los quartos, treballant desseguida per tonarse á casar ab un altre.

Vels' hi aquí una llaminera dels confits de boda.

¡Y una bona parroquiana de la vicaría!

Parlavan un día de un regidor de no sé quína ciutat:

—Es un home incapás de robar, deya un seu defensor.

—Podría ser; pero es molt capás de fè 'ls ulls grossos perque 'ls altres fassin lo seu agost.

—¿Ell fè 'ls ulls grossos? Tampoch. Si algú roba es qu' ell no ho veu.

—Vaja, transigim la diferencia. ¿Vols que sigui cego. Donchs femlo cego. Ell toca la guitarra, y 'ls altres passen lo platet.

HIGH LIFE.

ENTRE MARIT Y MULLER.

—Condesa; si no es molestia voldria que un moment...—¿Qué?
—Escoltés quatre paraulas.
—Avuy... no estich per vosté.

¡ECCE-MUNICIPAL!

¡Home, senyor Rius y Taulet! Fassi 'l favor d' endressar una mica als municipals! ¿Qué dirán los extranjers si 'ls veuhen tan desgraciats?

Lo governador de Lisboa ha prohibit terminantment lo cant y 'l ball flamenchs.

Segons com se mira, ha fet molt bè 'l governador de Lisboa.

Perque ab lo ball y 'l cant flamenchs los portuguesos anavan á riscos de perdre la serietat y l' estirament.

O sigan las dos notas caracteristicas de aquell país.

En un poble de la provincia de Tarragona ahont vaig anar aquest istiu á passar una temporadeta, hi ha unas minas de plom argentífero, desgraciadament pèls que las explotan, de molt escassos resultats.

Entre un servidor de vostés y l' encarregat de la mina, va entaularse 'l següent diálech:

—Y qué tal, ¿ne trayéu molt de plom?

—Psé, d' aquella manera.

—¿Y de plata, 'n trayéu?

—Cada dissapte.

—¿Y perquè precisament los dissaptes, y 'ls altres días no?

—Perque 'ls dissaptes paguém la senmanada als treballadors.

De la iglesia de Sant Bartoméu de Murcia han robat... ¿qué dirían?...

¡Los batalls de las campanas!

Si en totas las iglesias succehis lo mateix s' obtindrían resultats molt satisfactoris.

En primer lloch los vehins de las iglesias á la matinada podrian dormir traquils y de día no agafarian migranya.

Y en segon lloch, en días de tempestat no 's tocaria á bon temps y no caurían llamps als camnars... com va succehir á Sarriá.

Animémnos.

Entre las festas que 's preparan, sembla que hi ha 'l projecte de disparar castells de foch á 80 metros de altura.

Aixís, aixís s' ha de fer.

Al menos que puga dirse que ab l' Exposició universal tot va pels núvols.

Hasta 'ls castells de foch.

De la Corunya va desapareixer una senyoreta. Los seus pares desconsolats queyan malalts de sentiment.

Quan á lo millor van rebre una carta de la fugitiva, participantlos que havia ingressat en un convent de monjas.

Ara no més falta que preguntin:

—¿Qui es ell?

Y una veu secreta 'ls respondrá:

—¿Qui volen que sigui! ¡Un Tenorio de sotana!

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Vi-si-ta-da.*
2. ID. 2.ª—*Fi-lo-me-na.*
3. ANAGRAMA.—*Arnica-Canari.*
4. TRENCA-CLOSCAS.—*Tot per las donas.*
5. INTRÍNGULIS.—*Donar.*
6. GEROGLÍFICH.—*Los cantos plascents, alegran als oyents.*

XARADA DRAMÁTICA (1).

ESCENA...

- D. Tot.—¿Qué pretenéu Don Total?
- D. Total.—Que la reixa 'm deixéu franca.
- D. Tot.—Fóra hu-tres si aixó jo fès, quan aquí viu ma estimada.
- D. Total.—No pot ser, y prima-tres que dihéu sols una farsa, puig es dona prima-dos y sa fé, á mí 'm tèn jurada.
- D. Tot.—Sempre dos-tres lo que dich... Ma paciència ja s' acaba.
- D. Total.—Y á n' á mí la sanch ja 'm bull. (desenvaina l' arma).
- D. Tot.—La refredaré ab la espassa. (crússan las armas).

ESCENA...

(Donya Total y 'ls mateixos).

- D.ª Total (interposantse).
—Detinguéuvs á no ser que 'm volguéu matá un ó l' altre.
(D. Tot y D. Total envainan las espassas).
Lo motiu perquè á tots dos vos vaig citá á una hora dada, hu sols perque així hi volgut castigar la vostra audacia, y 'l havervos dat total

(1) Cada personatge 's refereix á la seva respectiva solució ó paraula.

(Continua á la página 592.)

LOPEZ
EDITOR

LAS NACIONALIDADES

POR

D. Francisco Pí y Margall

Un tomo en 8.º de 450 páginas, Ptas. 2.

EL CRIMEN DE LA CALLE DE FUENCARRAL

POR

ROSARIO DE ACUÑA

Un folleto en 8.º, Ptas. 0'50.

PRINCIPIOS DE POLÍTICA

INTRODUCCION AL ESTUDIO DE LA CIENCIA POLÍTICA CONTEMPORÁNEA

POR

F. VON HOLTZENDORFF

Version española por

ADOLFO BUYLLA y ADOLFO POSADA

Un tomo en 4.º, Ptas. 8.

ALFONSO DAUDET

TARTARIN EN LOS ALPES

VERSION CASTELLANA

DE

EUSEBIO BLASCO

Un tomo en 4.º con profusion de grabados, Ptas. 5.

GOTAS DE COÑAC

Cuentos de sobremesa

CONTADOS POR

PEPA B***

Edicion ilustrada con 35 grabados en color, Ptas. 3.

CHISMES Y CUENTOS

ILUSTRADOS CON GRAN NÚMERO DE GRABADOS

Ptas. 1.

PIERRE SOTI

MI HERMANO IVES

VERSION CASTELLANA

DE

ANTOLIN SAN PEDRO

Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

GUÍA CÓMICA

DE LA

EXPOSICIÓN UNIVERSAL DE BARCELONA

PER

C. GUMÁ

ab dibuixos de **R. MIRÓ**

Ptas. 1.

EL FRAILE

POR

EL ABATE***

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

¡CON VERLO BASTA!

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo, 6 bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebirà á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otoigan rebaixas.

L' HOME DE LA PÉGA.

¡Pero no veu, senyò arcalde,
que aquests trastos no 'ls pot moure!
Encara vosté no 'ls treu,
desseguida 's posa á ploure.

me satisfá, y no 'm dos-quarta
puig voliau infamar
á una dama qu' es casada.
Vos deixo, puig m' hu-dos-tres
mon marit y 'ls fills á casa
Don Tot, Don Tot, no 'us matéu... (rihent).
¡lo lance per cert tè gracia (se 'n va).

D. Tot.—Llamps y trons... dona infernal.

D. Total.—Hem fet una bona planxa.

D. Tot.—Donémnos la má d' amichs.

D. Total.—Renunciém á aqueixa ingrata.
(encaixan y cau lo telò).

P. TALLADAS.

ANAGRAMA.

Una tot ha comés en Marsal
que jo crech ha de serli total.

J. COCA Y COCA.

MUDANSA.

Sempre menjo per dinar
forsa tot ab lo conill
y per xó sempre estich tot
¡Tot un tot de mal profit!

P. COLPK.

TRENCA-CLOSCAS.

AGNA CAPDAL.

AMÉRICA.

Formar ab aquestas lletas lo títul de un popular pe-
riódich.

J. COSTO.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6—Nom d' un general.
1 6 3 1 4—Los barcos ne tenen.
4 5 5 6—Utensili de cuyna.
3 4 5—Astre.
5 6—Nota musical.
1—Consonant. °

SEMI-CATALÁ.

CONVERSA.

- Hola senyor doctor.
—¿Qué tal segueix lo malalt? ¿'s queixa de la cama? ¿li
han fet las fregas?
—Si senyor, tot s' ha fet conforme vosté ha dit.
—Bueno
—¡Ah! miri; apropósit, ha vingut una senyora y ha
dit que fassi 'l favor d' arribarse á casa seva.
—Quína: ¿la senyora Agustina?
—No home, la que vosté mateix ha anomenat no-fa
gaire.

AMADEO.

GEROGLÍFICH.

LO CRIMINAL

L' IGNOCENT

6

A. GIBERT.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.